

Deze nieuwsbrief is bedoeld voor omwonenden van akkers waarop dit jaar leliebollen worden geteeld. In deze nieuwsbrief wordt uitgelegd wanneer en hoe omwonenden in actie kunnen komen als zij hinder ondervinden van de lelieteelt. Ook wordt ingegaan op recente informatie over het beleid van de provincie Drenthe met betrekking tot de lelieteelt.

Spoelplaats Hennehorstweg Uffelte (links), in vol bedrijf, 2006

Locatie spoelplaats Hennehorstweg, weer ingericht als landbouwgrond, 2008

I Succes voor Bollenboos Vrije spoelplaatsen zijn in Westerveld verleden tijd

Leliebollen die worden gerooid zijn kwetsbaar. Daarom worden ze voorzichtig van de akker verwijderd met een flinke hoeveelheid grond. Met grond en al worden de lelies vervolgens schoongespoeld met grondwater. Dat gebeurde midden in het veld terwijl het hier feitelijk gaat om een sterk vervuilende bijna fabrieksmatig proces (zoals de voormalige spoelplaats op de es van de Nul te Wapse). Het sterk vervuilde spoelwater werd zonder vergunning op het grondwater geloosd. Bollenboos heeft zich er steeds sterk voor gemaakt om deze spoelinrichtingen te doen verplaatsen naar het bollenbedrijf van de teler. De inspanningen van Bollenboos hebben succes gehad!

Kortgeleden is de bollenspoelplaats aan de Hennehorstweg (gelegen in het stroomlandschap van de Dwingelder stroom gelegen tussen Uffelte en Wittelte) ontmanteld. Met het egaliseren van de wallen en het verwijderen van de materialen, is het oorspronkelijke beeld in het landschap weer hersteld.

In voorgaande jaren zijn er na aandringen van Bollenboos spoelplaatsen verdwenen van de es van de Nul in Wapse en van de Uffelteres. Ook is een aanlegvergunning

voor een losstaande spoelinrichting bij De Kamp in Wapse door de Stichting Bollenboos met succes tot aan de Raad van State bestreden.

De gemeente Westerveld heeft nu in het bestemmingsplan buitengebied opgenomen dat spoelplaatsen voortaan op het bouwblok bij de boerderij moeten worden opgenomen. Deze spoelplaatsen vormen met de intensieve bedrijvigheid wezenlijk onderdeel van een bollenbedrijf en horen daarom op het bouwblok van de teler zelf. Losse spoelplaatsen in het buitengebied behoren daarmee in de gemeente Westerveld tot het verleden.

Met het opdoeken van de spoelplaats Hennehorstweg is het verdwijnen van de laatste spoelinrichting in het buitengebied van de gemeente Westerveld een feit.

De Stichting Bollenboos

bestaat uit burgers van de gemeente Westerveld die zich zorgen maken over de groei van de lelieteelt in de gemeente. De teelt van lelies belast het milieu onevenredig zwaar. Stichting Bollenboos is vanaf 2001 actief.

Zo meldt u een milieuklacht

Heeft u last van stank van afval van de bollenteelt? Stoort u zich aan drift (verwaaiing van gifstoffen)? Belt u dan met het centraal meldpunt milieuklachten van het Provinciaal bestuur:

0592 - 365303

Noteer dit nummer in uw telefoonklapper!

II. Bollenboos reageert scherp op onderzoek naar resultaten provinciaal project lelieteelt

Het Hilbrands Laboratorium (HLB) te Wijster heeft in opdracht van de provincie Drenthe onderzocht wat het Drentse project 'Naar een duurzame lelieteelt' heeft opgeleverd. Het project is gesubsidieerd door de provincie. Bollenboos is van mening dat het rapport van HLB een veel te rooskleurig beeld schetst. In een brief naar de provincie heeft Bollenboos haar commentaar op dit rapport gegeven.

Gedeputeerde Munniksma tevreden over inspanningen lelietelers

Voor GS zijn de resultaten van drie jaar investeren in verbetering van de lelieteelt positief. Bollenboos is kritisch over het besluit om het plan "Naar een duurzame Bollenteelt" op een laag pitje te zetten. Zij is van mening dat er geen enkele garantie is dat het bereikte resultaat, dat bovendien te mooi wordt voorgespiegeld, duurzaam is. Zo constateert Bollenboos, op basis van haar jaarlijkse inventarisatie van de lelieteelt in Westerveld, dat de zo geprezen biologische grondontsmetting met Afrikaantjes nu al niet meer wordt toegepast. Van Dalen, voorzitter van Bollenboos: "Zodra de druk van de ketel is, gaan telers blijkbaar weer over op de vertrouwde chemische bestrijdingsmiddelen. De provincie moet zich niet voor de gek laten houden. Als de provincie duurzame resultaten wil moet het plan met kracht worden voortgezet".

III. Succes voor Bollenboos Gedeputeerde Munniksma zet de lelietelers onder druk

'Geen afrikaantjes dan ook geen lelies.'

Kort verslag van de Provinciale Statencommissie Omgevingsbeleid

Bollenboos heeft ingesproken in de Provinciale Staten om het rapport over de vermindering van de milieubelasting in de lelieteelt kritisch onder de loep te nemen. Het was een bijzondere zitting omdat de punten die Bollenboos opvoerde in haar brief, door de partijen GroenLinks en SP werden gesteund. Door deze steun is er een inhoudelijke discussie over de resultaten van het provinciale rapport gevoerd en heeft de commissie uiteindelijk ingestemd met een vervolg op de monitoring van de lelieteelt in Drenthe.

De houding en reactie van de gedeputeerde Munniksma sprak echter het meest tot de verbeelding, en wel met een tweetal duidelijke statements.

Allereerst werd Bollenboos uitgebreid gecomplimenteerd met de

brief die we hadden gestuurd. De argumenten die Bollenboos naar voren heeft gebracht, werden goed gewogen. We werden neergezet als een 'luis in de pels' die bovendien 'een zeer aangename prikkel' bewerkstelligde in de discussie over de lelieteelt in Drenthe.

Daarnaast poneerde Munniksma de stelling; 'Geen afrikaantjes, geen lelies in Drenthe.' Deze uitspraak is te mooi om niet in deze nieuwsbrief op te nemen. Laten we hopen dat we de gedeputeerde nooit op zijn eigen one-liner hoeven aan te spreken!

Afgelopen maand zijn er weer vele velden nat ontsmet. Karrenvrachten vol Monam zijn uitgereden op de grens van de nationaal parken. We hebben dus nog een enorme slag te maken, willen we de belofte van de gedeputeerde Munniksma ook tot werkelijkheid zien komen.

Karrenvracht Monam, uitgereden op velden nabij het Nationaal Park Drents Friese Wold, 2008

Het afgelopen seizoen hebben we dan ook op meerdere akkers in de gemeente Westerveld de natte platgewalste, met Monam vergiftigde akkers kunnen waarnemen. Elk bodemleven verdwijnt door deze zeer ingrijpende vorm van chemische bestrijding evenals onze hoop op een meer duurzame teelt.

IV. Lelievelden in Westerveld al jaren rond de 200 hectare

Om precies te weten wat de omvang van de lelieteelt in de gemeente Westerveld is, voert Bollenboos al sinds 2001 een jaarlijkse inventarisatie uit.

Hieruit blijkt een jaarlijkse schommeling van de totale oppervlakte van de percelen, met een gemiddelde over deze jaren van 206 hectare. Hergebruik van percelen wordt goed gespreid, een groot deel van dit jaar geïnventariseerde percelen betreft herhaling na 5, 6 of zelfs 7 jaar. Ook zijn er deels nieuwe percelen gebruikt voor de lelieteelt. Vermeldenswaard is dat er wederom een perceel lelies van 7,4 ha is aangetroffen binnen het grondwaterbeschermingsgebied bij het waterwingebied Leggeloo.

De spreiding over de dorpen laat zien dat er verschuivingen zijn als gevolg van gebruik van andere percelen. In de gemeente Westerveld worden voornamelijk door 4 telers lelies en andere bolgewassen geteelt. Dit is een vrij constant beeld over de jaren heen.

Veel lelievelden grenzen aan particuliere erven en tuinen. Bollenboos heeft de afgelopen jaren bijna 80 van dergelijke velden geïnventariseerd. Bewoners maken zich terecht zorgen over de bruikbaarheid van groente en fruit uit eigen tuin en om hun kinderen die in de tuin spelen. Een ander knelpunt is de aantasting van de essen door de lelieteelt. Over de 8 jaren heen zijn er rond de 90 leliepercelen op de voor het Drentse landschap zo kenmerkende essen aangetroffen. Naast de problematiek van de bestrijdingsmiddelen, is met name het afgraven en afvoeren van de esgrond tijdens de oogst desastreus voor de karakteristieke rondingen van de essen.

jaar	hectares lelievelden	aantal percelen
2001	172	33
2002	204	41
2003	245	41
2004	224	39
2005	185	41
2006	218	43
2007	206	38
2008	195	45

Omgeving	2008		2007	
	hectares lelievelden	aantal percelen	hectares lelievelden	aantal percelen
Diever	31,8	6	29,7	5
Dwingeloo	41,2	10	50,2	10
Uffelte & Wapserveen	23,1	7	28,2	6
Vledderveen	57,5	13	51,9	8
Wapse	41,4	9	46,1	9
Totaal	195,0	45	206,1	38

V. Wat vindt de Drentse Milieufederatie van de lelies....

Interview met Judith van den Berg, beleidsmedewerker Groene Ruimte bij de Milieufederatie Drenthe

Sinds 2002 houden wij ons bezig met de bollenteelt in Drenthe. De Milieufederatie Drenthe is een onafhankelijke professionele milieuorganisatie. Wij behartigen de belangen van natuur, landschap en milieu in Drenthe en ondersteunen mensen en organisaties die zich daarvoor inzetten, zoals Bollenboos.

Wij zijn ons gaan bezighouden met de bollenteelt en dan specifiek de

lelieteelt, toen Stichting Bollenboos ons benaderde met allerlei vragen. We hebben vervolgens de feiten met betrekking tot de lelieteelt in Drenthe op een rij gezet in de notitie 'Land van de reizende bol'. Deze feiten waren voor ons in eerste instantie een verrassing. Drenthe bleek na Noord-Holland en Limburg de belangrijkste provincie voor de lelieteelt te zijn. Juist in landschappelijk zeer waardevolle gebieden in Zuidwest Drenthe werden lelies geteeld.

Hoge milieubelasting

In de notitie hebben we de belangrijkste knelpunten van de lelieteelt op een rij gezet. Het belangrijkste knelpunt is wat ons betreft de zeer hoge milieubelasting van de lelieteelt door het hoge gebruik aan bestrijdingsmiddelen. Andere knelpunten zijn het hoge (grond)watergebruik en de teelt op cultuurhistorisch waardevolle essen.

De notitie hebben we destijds uitgebracht om de lelieteelt op de politieke agenda te krijgen. Dat is aardig gelukt. Ons feitelijke doel, een (ecologisch) duurzame lelieteelt in Drenthe, hebben we echter nog niet bereikt. Een duurzame lelieteelt is wat ons betreft een teelt met een zo minimaal mogelijke milieubelasting.

Wel is er, mede in overleg met ons, een provinciaal Plan van aanpak 'Naar een duurzame bollenteelt' opgesteld. In het kader van dit Plan van aanpak is onder andere een stimuleringsproject uitgevoerd dat gericht was op een reductie van 75 tot 90 % van de milieubelasting bij de lelietelers. In het project is uiteindelijk een reductie van 75% behaald. Op zich een stap in de goede richting, maar de lelieteelt is nog steeds ver verwijderd van een duurzame teelt.

Bestrijdingsmiddelenbeleid

Waar we eigenlijk steeds tegenaan lopen is het bestrijdingsmiddelenbeleid of eigenlijk meer het gebrek daaraan. In Nederland en Europa is er beleid voor de toelating van bestrijdingsmiddelen. Er is echter geen beleid voor de hoeveelheid bestrijdingsmiddelen die je op je land mag brengen. Als een

bestrijdingsmiddel is toegelaten, kun je er onbeperkt mee spuiten. Dat doen telers natuurlijk niet, want dat kost alleen maar geld, maar ze gebruiken in de lelieteelt wel zoveel bestrijdingsmiddelen dat er in Drenthe bijvoorbeeld een risico is op uitspoeling naar het grondwater. Er zijn overigens nog wel regels voor de toepassing van bestrijdingsmiddelen, zoals niet spuiten bij veel wind.

In feite kun je dus niet dwingend opleggen dat het bestrijdingsmiddelengebruik in de lelieteelt wordt beperkt. Dit geldt zelfs in grondwaterbeschermingsgebieden! Alleen door een verbod van de meest milieubelastende bestrijdingsmiddelen kun je bereiken dat de milieubelasting echt omlaag gaat.

De toelating van bestrijdingsmiddelen vindt steeds meer op Europees niveau plaats. Er is een nieuwe Europese verordening in de maak die voor het milieu waarschijnlijk positieve gevolgen zal hebben. Nu worden middelen die een risico voor het milieu of de gezondheid vormen soms wel toegelaten, wanneer door middel van regelgeving en beschermende maatregelen het risico wordt teruggebracht. Straks worden dat soort middelen uit voorzorg niet toegelaten. Tenminste, als de sterke landbouwlobby niet tot afzwakking leidt.

Natura 2000

Juist doordat steeds meer in Europa bepaald wordt, is het voor ons lastig om invloed uit te oefenen. Wellicht biedt het beleid voor Natura 2000-gebieden wel weer een aangrijpingspunt. Op dit moment worden beheerplannen voor onder meer het Dwingelderveld en Havelte Oost opgesteld. Daarbij wordt ook gekeken of activiteiten in de omgeving, zoals de lelieteelt, negatieve effecten hebben op de natuurwaarden in de gebieden.

Bollenboos

De Milieufederatie Drenthe en Stichting Bollenboos hebben elk hun eigen rol als het gaat over de lelieteelt in Drenthe. Wij proberen vooral invloed uit te oefenen via overleg en deelname aan het Provinciaal Platform 'Duurzame bollenteelt Drenthe'. Het is goed dat Bollenboos daarnaast een rol vervult als 'luis in de pels'. Juist door deze combinatie hebben we gezamenlijk bereikt dat bollenteelt provinciaal op de agenda is gekomen en dat er in ieder geval een stapje is gezet op weg naar duurzame lelieteelt.

Heeft u nog meer vragen of wilt u advies?

Op de website www.milieuhulp.nl kunt u ook bezwaar maken tegen overlast of vragen over lawaai, stank of schadelijke stoffen van een bedrijf. Het laatste stukje groen dat verdwijnt door nieuwbouw. Of dat kostbare bomen ineens gekapt dreigen te worden? Van die dingen waarvan u denkt: mag dit eigenlijk wel? Hebben ze daar een vergunning voor? Hoe kom ik daar eigenlijk achter? Vraag het aan: milieuhulp.nl

Huishoudelijke mededelingen

In deze tijd van automatisering is mailen vanzelfsprekend geworden. Bovendien kan mailen kosten besparen en dat is voor ons uitermate belangrijk. Natuurlijk zijn sympathisanten welkom die gewoon op de "oude manier", dus per post onze nieuwsbrief willen ontvangen. Indien u de nieuwsbrief elektronisch kunt en wilt ontvangen dan vernemen wij dat graag van u. Geef dan uw mailadres op aan de redactie van Bollenboos bollenboos@planet.nl met als onderwerp: mailadres tbv nieuwsbrief Bollenboos. Gaarne ook uw naam en adres erbij vermelden. Bollenboos heeft ook een mailadres bollenboos@planet.nl voor al uw suggesties, vragen en informatie. Bijdragen voor bekostiging van de activiteiten zijn van harte welkom. U kunt uw bijdrage storten op girorekening 2008280 t.n.v. Stichting Bollenboos, Vledder.

VI Lezingen

Bollenboos wil het komende jaar een aantal lezingen organiseren om de kennis over een aantal thema's die van doen hebben met de lelieteelt te verdiepen. Het gaat daarbij om onderwerpen als: de intensieve landbouw op de esgronden; het gebruik van chemische middelen in de landbouw; en de betekenis van de schaalvergroting in de agrarische sector voor het Drentse landschap.

De eerste lezing zal gaan over de betekenis van de essen in de huidige tijd en de toekomst. Verschillende vragen komen aan de orde als: is het intensieve gebruik van deze cultuurhistorische landbouwgronden te rijmen met de archeologische waarden die in deze gronden verborgen liggen, wat is de betekenis van deze esgronden voor het dorp van tegenwoordig en wat zou een toekomstig gebruik voor deze gronden kunnen zijn?

De lezingen worden geïnitieerd en georganiseerd door Stichting Bollenboos, soms in samenwerking met andere organisaties en zijn vrij toegankelijk voor publiek. (vrijwillige bijdrage om de kosten te kunnen dragen zeer welkom uiteraard)

Website

In het komend jaar zal ook de website van Stichting Bollenboos tot stand komen.

www.bollenboos.nl

Alle informatie ooit door Bollenboos uitgebracht zal op de site komen te staan en ook kunt u vragen stellen, tips geven en reageren op publicaties.

Momenteel zijn alle uitgaven van Bollenboos te vinden op de website van de Milieufederatie Drenthe, www.milieufederatiedrenthe.nl/ werkgroepen.

Secretariaat Stichting Bollenboos

Dwarsdrift 24, 7981 AP Diever

Perswoordvoerder Bé Meems, tel.0521-592846